

SV

SV

SV



EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 31.5.2010
KOM(2010)283 slutlig

2010/0150 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EG) nr 663/2009 om inrättande av ett program för hjälp till ekonomisk återhämtning genom finansiellt stöd från gemenskapen till projekt på energiområdet

MOTIVERING

Genom förordning (EG) nr 663/2009 av den 13 juli 2009¹ inrättades ett program för hjälp till ekonomisk återhämtning för Europa (det europeiska energiprogrammet för återhämtning), enligt vilket stöd på 3,98 miljarder euro kommer att beviljas före utgången av 2010. Återhämtningsprogrammet är ett finansiellt instrument med det övergripande målet att stimulera återhämtningen från den nedgång som påverkar EU:s ekonomi och samtidigt öka takten för att uppnå prioriteringarna inom EU:s energipolitik, dvs. en trygg och diversifierad energiförsörjning, en väl fungerande inre energimarknad och minskade utsläpp av växthusgaser. Finansieringen från EU delades upp på tre delprogram på områdena gas- och elinfrastrukturprojekt, projekt för havsbaserad vindkraft och projekt för avskiljning och lagring av koldioxid (CCS).

Den 9 december 2009 antog kommissionen tilldelningsbesluten för delprogrammen för havsbaserad vindkraft respektive avskiljning av och lagring av koldioxid, och den 4 mars för delprogrammet för gas- och elinfrastruktur. I kommissionens rapport av den 27 april 2010² om genomförandet av återhämtningsprogrammet (EPR) beräknas att i det närmaste hela finansieringsramen (3,98 miljarder euro) kommer att användas under våren 2010. Ett belopp på omkring 114 miljoner euro kommer emellertid inte att tilldelas inom ramen för EPR-förordningen som antogs den 13 juli 2009. Enligt rapporten förväntas det beloppet förbli oförändrat. Det noteras dock att det kan uppstå en situation där en eller flera av projektens initiativtagare av rättsliga, finansiella eller tekniska skäl inte kan uppfylla vissa av de särskilda villkoren för utbetalning av stöden, vilket får till följd att inga ytterligare medel kan tilldelas enligt EPR-förordningen av den 13 juli 2009. Exakt hur stort belopp som inte utnyttjats kommer att bli känt under hösten 2010.

Energibesparingar är det mest omedelbara och kostnadseffektiva sättet för EU att uppfylla de strategiska målen att bekämpa klimatförändringar, trygga energiförsörjningen och uppnå hållbar ekonomisk och social utveckling. I linje med Europa 2020-strategin för hållbar tillväxt och sysselsättning kommer utvecklingen av nya typer av förnybara energikällor och en ökad energieffektivitet att bidra till den gröna tillväxt som behövs för att bygga en konkurrenskraftig och hållbar ekonomi och hantera klimatförändringarna. Genom att stödja en sådan politik kommer Europa att skapa nya jobb och "gröna" marknadsmöjligheter som är grundvalen för en konkurrenskraftig, trygg och hållbar ekonomi.

Prognoserna för BNP-tillväxten under första halvåret 2010 pekar visserligen mot en blygsam förbättring, men den väntade tillväxttakten för 2010 i EU ligger i stort sett oförändrat på 0,7 %. Vidare har bland annat siffrorna för industriell produktion och detaljhandelsförsäljning varit mindre lovande, och investeringarna är fortsatt svaga. Även finansmarknaderna förblir instabila och osäkra³. Kombinerat med en svag arbetsmarknad gör detta att den ekonomiska krisen förblir närvarande i Europa, och det krävs nu snabba och effektiva insatser från EU:s sida i linje med policymålen.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 663/2009 av den 13 juli 2009 om inrättande av ett program för hjälp till ekonomisk återhämtning genom finansiellt stöd från gemenskapen till projekt på energiområdet.

² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av Europeiska energiprogrammet för återhämtning, KOM(2010)191 slutlig.

³ Kommissionens interimspngnos, 25.2.2010; ECFIN:s pressmeddelande av den 25.2.2010.

Ökade ekonomiska incitament och ökat tekniskt stöd är det bästa sättet att undanröja hinder som dryga inledande kostnader och informationsbrist samt att stimulera hållbara förbättringar på energiområdet. På en marknad som begränsas av den ekonomiska krisen och i ett skede där de kommersiella bankerna intar en försiktig hållning, med en låg investeringsnivå som följd, skapas ytterligare hinder för finansiering av sådana projekt som kan främja utvecklingen på detta policyområde. Erfarenheter från olika håll i Europa visar att en välriktad och välgenomtänkt finansiell stödpolitik kan leda till massiva förbättringar och bidra till att den utvecklingspotential som finns i hållbar energi kommer till nytta.

I detta sammanhang kan det tekniska stödet och de finansiella incitamenten bidra till optimal förberedelse och användning av de existerande struktur- och sammanhållningsfonderna.

Investeringsstöd på området hållbar energi blir mest effektivt och verkningsfullt när det erbjuds på kommunal och lokal nivå. Energirenovering av bostäder, decentraliserade installationer som använder förnybar energi samt mobilitetsplaner i stadsområden är verksamheter som kräver stora arbetsinsatser av fackutbildade personer och som ger jobb som inte kan flyttas. Sådant investeringsstöd är därför mycket intensivt i sysselsättningskapande bemärkelse. Vidare bidrar hållbar energi på lokal nivå utan tvekan även till andra policyområden som t.ex. social integrering eller förbättrad livskvalitet, och till de lokala samhällenas förmåga att locka företag och besökare.

I sin andra strategiska energiöversyn⁴ meddelade Europeiska kommissionen sin avsikt att lansera initiativet för finansiering av hållbar energi i samarbete med Europeiska investeringsbanken och andra finansinstitut i syfte att inrätta lämpliga finansieringsmekanismer för utveckling av energieffektivitet och förnybar energi på bred front i EU.

Det faktum att de finansiella stöden ges via finansförmedlare som t.ex. internationella finansinstitut gör att EU-medlen kan utnyttjas så effektivt som möjligt och få maximal verkan på kort sikt, med högsta möjliga positiva effekter för den ekonomiska aktiviteten och sysselsättningen. Finansiellt och tekniskt stöd till projektutveckling kombinerat med innovativa ekonomiska incitamentsystem (som lånegarantier, mjuka lån med förmånliga räntevillkor, blandade instrument och projektfinansiering) garanterar en hög hävstångseffekt mellan EU-finansieringen och den totala investeringen.

Alla dessa faktorer beaktades vid utarbetandet av det föreliggande föreslaget.

Det föreslås att de outnyttjade medlen enligt kapitel II i EEPF-förordningen används till att skapa ett särskilt finansiellt instrument till stöd för energieffektivitet och initiativ på området förnybar energi inom ramen för initiativet för finansiering av hållbar energi. Det finansiella instrumentet ska stödja utvecklingen av pålitlig energieffektivitet och projekt på området förnybar energi samt underlätta finansiering av investeringar i energieffektivitet och förnybar energi, framför allt i tätorter. Avsikten är att främja ett stort antal decentraliserade investeringar, och stödmottagarna kommer därför att utgöras av kommunala, lokala och regionala myndigheter. Strategin kommer att bygga på framgångarna med *Covenant of Mayors* ("borgmästaravtal"), som undertecknats av mer än 1 600 regioner och städer över hela Europa.

⁴ Andra strategiska energiöversynen av den 13 november 2008, En handlingsplan för energitrygghet och energisolidaritet, KOM(2008)781.

I de projekt för hållbar energi som kommer att finansieras ingår offentliga och privata byggnader, kraftvärme med hög energieffektivitet och fjärrvärme-/fjärrkylsystem (särskilt från förnybara energikällor), decentraliserade förnybara energikällor som är lokalt förankrade, rena tätortstransporter och lokal infrastruktur som intelligenta nät, effektiv gatubelysning och smarta mätare.

Instrumentet kommer att genomföras via en eller flera finansförmedlare som t.ex. internationella finansinstitut. Urvalet kommer att ske på grundval av finansförmedlarnas dokumenterade förmåga att använda de finansiella medlen så ändamålsenligt och effektivt som möjligt. Finansförmedlarna ska införa finansieringssystem som garanterar en hög hävstångseffekt mellan EU-finansieringen och den totala finansieringen i syfte att öka investeringarna inom EU. Att kunna garantera sådan hävstångseffekt kommer att vara en förutsättning för att beviljas finansiellt stöd. Finansförmedlarna ska tillämpa öppna och tydliga förfaranden för förvaltning och rapportering som gör det möjligt för kommissionen att strängt övervaka hur medlen utnyttjas. Finansförmedlarna kommer inte att kunna åtnjuta någon annan finansiering än för förvaltningskostnader eller kostnader knutna till inrättandet och genomförandet av instrumentet. Förhandlingarna med finansförmedlarna kommer att föras parallellt med lagstiftningsprocessen, vilket innebär att medlen kommer att kunna utnyttjas i ett tidigt stadium.

I linje med EEPR-förordningen kommer instrumentet att begränsas till finansiering av åtgärder som har ett snabbt, mätbart och väsentligt inflytande på den ekonomiska återhämtningen inom EU, tryggar energiförsörjningen och leder till minskade utsläpp av växthusgaser.

De kriterier som anges EEPR-förordningen, antagen den 13 juli 2009, bör tillämpas i full utsträckning vid valet av åtgärder som ska finansieras enligt instrumentet. I kriterierna ingår en sund och tekniskt relevant strategi, ett sunt finansieringspaket, projektets mognadsgrad, utsträckning i vilken avsaknad av finansiering fördröjer genomförandet av åtgärden och utsträckning i vilken stödet kommer att stimulera offentlig och privat finansiering, samt samhällsekonomisk inverkan och miljöpåverkan. Projektets geografiska balans bör också vara en väsentlig urvalsfaktor.

Detta förslag är helt förenligt med kommissionens förklaring⁵ till vilken hänvisas i skäl 7 i EEPR-förordningen⁶ och enligt vilken kommissionen i samband med sin rapportering om genomförandet av denna förordning 2010, om så är lämpligt, kommer att föreslå åtgärder som medger finansiering av projekt som överensstämmer med återhämtningsplanen, till exempel projekt inom området energieffektivitet och energi från förnybara energikällor.

⁵ Skäl 7 i EEPR-förordningen har följande lydelse: För det fall det inte är möjligt att göra åtaganden för alla finansiella medel före utgången av 2010 har kommissionen förklarat sin avsikt att, om så är lämpligt 2010 när den rapporterar om genomförandet av denna förordning, föreslå åtgärder som medger finansiering av projekt som överensstämmer med återhämtningsplanen, till exempel projekt inom området energieffektivitet och energi från förnybara energikällor.

⁶ Kommissionens förklaring har följande lydelse: Om kommissionen, när den 2010 rapporterar om genomförandet av förordningen enligt artikel 28, skulle finna att det är omöjligt att före utgången av 2010 göra åtaganden för en del av de medel som planeras för projekten i bilagan till förordningen, kommer kommissionen, om så är lämpligt och på ett geografiskt balanserat sätt, att föreslå en ändring av förordningen för att medge finansiering av projekt inom området energieffektivitet och förnybara energikällor utöver ovan nämnda initiativ, inbegripet liknande tilldelningskriterier som de som gäller för projekten i bilagan till denna förordning.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EG) nr 663/2009 om inrättande av ett program för hjälp till ekonomisk återhämtning genom finansiellt stöd från gemenskapen till projekt på energiområdet

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194.1 c,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag⁷,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁸,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁹,

efter översändande av förslaget till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 663/2009 av den 13 juli 2009¹⁰ inrättades ett program för hjälp till ekonomisk återhämtning för Europa, enligt vilket stöd på 3,98 miljarder euro kommer att beviljas före utgången av 2010.
- (2) Delar av dessa medel kommer inte att användas inom ramen för de delprogram som föreskrivs i kapitel II i förordning (EG) nr 663/2009.

⁷ EUT C [...], [...], s. [...].

⁸ EUT C [...], [...], s. [...].

⁹ EUT C [...], [...], s. [...].

¹⁰ EUT L 200, 31.7.2009, s. 31.

- (3) I linje med Europa 2020-strategin för hållbar tillväxt och sysselsättning kommer utvecklingen av nya typer av förnybara energikällor och en ökad energieffektivitet att bidra till den gröna tillväxt som behövs för att bygga en konkurrenskraftig och hållbar ekonomi och för att hantera klimatförändringarna. Genom att stödja en sådan politik kommer Europa att skapa nya jobb och ”gröna” marknadsmöjligheter som är grundvalen för en konkurrenskraftig, trygg och hållbar ekonomi.
- (4) Ökade ekonomiska incitament är det bästa sättet att undanröja hinder som dryga inledande kostnader och att stimulera hållbara förbättringar på energiområdet. Investeringsstöd på området hållbar energi kan bli mest effektivt och verkningsfullt när det erbjuds på lokal nivå.
- (5) Det bör därför skapas ett särskilt finansiellt instrument till stöd för energieffektivitet och initiativ på området förnybar energi inom ramen för initiativet för finansiering av hållbar energi¹¹, i syfte att använda de outnyttjade medlen enligt kapitel II i förordning (EG) nr 663/2009. Detta finansiella instrument bör stödja utvecklingen av pålitlig energieffektivitet och projekt på området förnybar energi, och underlätta de lokala och regionala myndigheternas finansiering av investeringar i energieffektivitet och förnybar energi, framför allt i tätorter.
- (6) För att ge EU-finansieringen maximala effekter på kort sikt bör instrumentet förvaltas av en eller flera finansförmedlare som t.ex. internationella finansieringsinstitut. Urvalet bör ske på grundval av finansförmedlarnas dokumenterade förmåga att använda de finansiella medlen så effektivt och ändamålsenligt som möjligt och på ett sätt som garanterar högsta möjliga hävstångseffekt mellan EU-finansieringen och den totala investeringen när det gäller att väsentligt öka investeringarna inom EU.
- (7) I enlighet med förordning (EG) nr 663/2009 bör instrumentet begränsas till finansiering av åtgärder som har ett snabbt, mätbart och väsentligt inflytande på den ekonomiska återhämtningen inom EU, tryggar energiförsörjningen och leder till minskade utsläpp av växthusgaser. De kriterier som anges i förordning (EG) nr 663/2009 bör tillämpas i full utsträckning vid urvalet av de åtgärder som ska finansieras enligt instrumentet samt vid fastställandet av deras stödberättigande. Projektets geografiska balans bör också beaktas som en väsentlig faktor.
- (8) Eftersom det är möjligt att det exakta belopp som inte har utnyttjats kommer att bli känt först i slutet av 2010, bör enskilda rättsliga åtaganden för genomförande av budgetåtagandena göras senast den 31 mars 2011.
- (9) På grund av det akuta behovet att ta itu med den ekonomiska krisen och gemenskapens trängande energibehov bör kostnaderna vara stödberättigande från och med den 13 juli 2009, eftersom många sökande begärde att kostnaderna skulle vara stödberättigande från och med inlämnandet av stödansökan, i överensstämmelse med artikel 112 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget.

¹¹ Andra strategiska energiöversynen, 13.11.2008, KOM(2008) 781.

- (10) På grund av det akuta behovet att ta itu med den ekonomiska krisen och Europeiska unionens trängande energibehov bör denna förordning träda i kraft omedelbart efter det att den har offentliggjorts.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1
Ändringar av förordning (EG) nr 663/2009

Förordning (EG) nr 663/2009 ska ändras på följande sätt:

- (1) I artikel 1 ska följande läggas till som fjärde stycke:
- ”Denna förordning ska ge utrymme för införande av finansiella instrument till stöd för initiativ på områdena energieffektivitet och förnybar energi.”
- (2) I artikel 3 ska punkt 2 ersättas med följande:
- ”Enskilda rättsliga åtaganden enligt kapitel II för genomförande av de budgetåtaganden som görs 2009 och 2010 ska göras senast den 31 december 2010. Enskilda rättsliga åtaganden enligt artikel 22 ska göras senast den 31 mars 2011.”
- (3) Artikel 22 ska ersättas med följande:

”Artikel 22

Finansiella medel för vilka åtagande inte kan göras enligt kapitel II eller som inte kan bli tillgängliga senast den 31 december 2010

1. Budgetanslag motsvarande ett belopp på 144 miljoner euro, som inte kunnat bli föremål för enskilda rättsliga åtaganden enligt kapitel II, och eventuellt andra budgetanslag som blir tillgängliga till följd av att projekt enligt kapitel II helt eller delvis inte kunnat genomföras ska, i överensstämmelse med artikel 3.2, avsättas till förmån för ett finansiellt instrument inom ramen för initiativet för finansiering av hållbar energi¹².
2. Det finansiella instrument som avses i punkt 1 ska genomföras i överensstämmelse med bilaga II. Bestämmelserna i artikel 23.1 ska inte tillämpas.
- (4) I artikel 23.2 ska andra meningen ersättas med följande:
- ”Utgifterna kan vara stödberättigande från och med den 13 juli 2009.”
- (5) Bilagan ska döpas om till bilaga I och en ny bilaga II ska läggas till:

”BILAGA II

Finansiellt instrument inom ramen för initiativet för finansiering av hållbar energi

I. Genomförande av det finansiella instrumentet för hållbara energiprojekt

¹² Andra strategiska energiöversynen, 13.11.2008, KOM(2008) 781.

Det finansiella instrumentet ska stödja utvecklingen av pålitlig energieffektivitet och projekt på området förnybar energi samt underlätta finansiering av kommunala, lokala och regionala myndigheters investeringar i energieffektivitet och förnybar energi. Instrumentet ska genomföras i enlighet med de bestämmelser om delegering av budgetgenomförandeuppgifter som fastställs i budgetförordningen och dess genomförandebestämmelser.

Instrumentet ska användas för hållbara energiprojekt framför allt i tätortsområden. Detta ska innefatta följande:

- a) Projekt för offentliga och privata byggnader som integrerar lösningar baserade på förnybar energi och/eller energieffektivitet, även lösningar baserade på informations- och kommunikationsteknik (IKT).
- b) Investeringar i kraftvärme med hög energieffektivitet och i fjärrvärme-/fjärrkylsystem, särskilt från förnybara energikällor.
- c) Decentraliserade förnybara energikällor som är lokalt förankrade.
- d) Renare tätortstransporter som stöder ökad energieffektivitet och integrering av förnybara energikällor.
- e) Lokal infrastruktur, däribland effektiv gatubelysning, smarta mätare och intelligenta nät som utnyttjar IKT i full utsträckning.

Instrumentet kan användas för att ge incitament och tekniskt stöd samt till att öka medvetenheten hos nationella och lokala myndigheter i syfte att garantera en optimal användning av struktur- och sammanhållningsfonderna, framför allt när det gäller att förbättra energieffektiviteten och öka utnyttjandet av förnybar energi i bostäder och andra typer av byggnader.

Instrumentets stödmottagare ska vara offentliga myndigheter, företrädesvis på regional och lokal nivå, eller privata enheter som verkar på dessa offentliga myndigheters uppdrag. Förslag som involverar samarbete mellan sådana organ och bostadsföreningar och utvecklingsorgan kommer särskilt att uppmärksammas.

II. Samarbete med finansförmedlare

Instrumentet kommer att genomföras via en eller flera finansförmedlare som t.ex. de internationella finansinstituten. Urvalet kommer att ske på grundval av finansförmedlarnas dokumenterade förmåga att använda de finansiella medlen så ändamålsenligt och effektivt som möjligt, i enlighet med de regler och kriterier som fastställs i denna bilaga.

Finansförmedlarna ska uppfylla de relevanta krav rörande delegering av budgetgenomförandeuppgifter som fastställs i budgetförordningen och dess genomförandebestämmelser, särskilt vad avser regler för upphandling, intern kontroll, redovisning och extern revision. Finansförmedlarna kommer inte att kunna åtnjuta någon annan finansiering än för förvaltningskostnader eller kostnader knutna till inrättandet och genomförandet av mekanismen.

Detaljerade villkor och bestämmelser för instrumentet, däribland avseende övervakning och kontroll, ska fastställas i (ett) avtal mellan kommissionen och finansförmedlarna.

III. Finansieringsvillkor samt urvals- och kvalifikationskriterier

Instrumentet ska begränsas till finansiering av åtgärder som har ett snabbt, mätbart och väsentligt inflytande på den ekonomiska återhämtningen inom EU, tryggar energiförsörjningen och leder till minskade utsläpp av växthusgaser.

Förmågan att garantera en betydande hävstångseffekt mellan EU-finansieringen och den totala finansieringen i avsikt att öka investeringarna inom EU, kommer att uppmärksammas särskilt. Offentliga myndigheter som får finansiering bör uppfylla följande villkor:

- a) De har gjort ett politiskt åtagande att mildra klimatförändringarna, och kan redovisa exakta mål.
- b) De förfogar över en utsläppsinventering och utvecklar fleråriga strategier för att uppnå sina mål.
- c) De godtar att offentliga redovisa sina framsteg inom ramen för den övergripande strategin.

Åtgärder som finansieras genom instrumentet ska vara förenliga med följande urvals- och kvalifikationskriterier:

- (i) En sund och tekniskt relevant strategi.
- ii) Ett sunt finansieringspaket för åtgärdens hela investeringsfas.
- iii) Projektens geografiska balans.
- (iv) Projektets mognadsgrad, dvs. huruvida det har nått investeringsfasen och kommer att ha stora kapitalutgifter så snart som möjligt.
- (v) I vilken utsträckning avsaknad av finansiering fördröjer genomförandet av åtgärden.
- (vi) I vilken utsträckning ett stöd enligt återhämtningsprogrammet kommer att stimulera offentlig och privat finansiering.
- (vii) Kvantifierad samhällsekonomisk inverkan.
- (viii) Kvantifierad miljöpåverkan.”

Artikel 2 Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den [...]

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande